

๑๗๗๖๕๐๖

การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชาวเขา

นายสมบูรณ์ โพธิ์อะ

005220

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

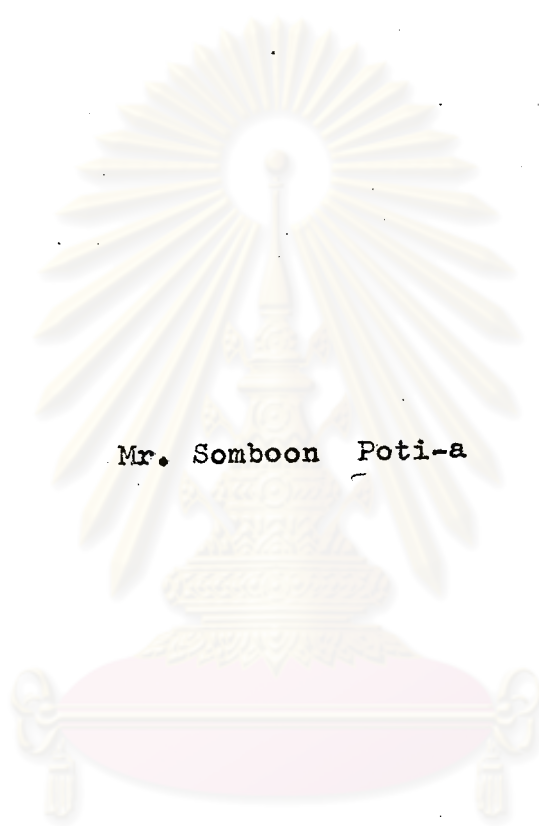
แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

i 17718806

A CONTENT ANALYSIS AND EVALUATION OF SCIENCE TEXTBOOKS
FOR HILL TRIBE PUPILS

Mr. Somboon Poti-a

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน
ชาวเขา

โดย นายสมบูรณ์ โพธิ์อะ

แผนกวิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประคอง วรรณาค

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคอง วรรณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อ. อ่ำไพ สุจริตกุล ..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล)

ผ. ศุภรณ์ไพบูลย์ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

ประคอง วรรณาค ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณาค)

มุกดา เศรษฐบุตร ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุกดา เศรษฐบุตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชาวเขา

ชื่อ

นายสมบุรณ์ โพธิ์อะ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

แผนกวิชา

ประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียนวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1 ถึง เล่ม 4 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านเนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาวิเคราะห์แบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชาวเขา
ทั้ง 4 เล่มนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 แบบ คือ (1) ตารางวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด จาก
หลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตร
โรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 หลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา
พุทธศักราช 2516 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ (2) ตาราง
วิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน สร้างเป็นตารางคะแนน แสดงหัวข้อรายละเอียดของแบบเรียน
แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ๆ มีเกณฑ์การแบ่งและพิจารณาคะแนนจากคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน
คือ เนื้อหา 450 คะแนน วิธีการเขียน 300 คะแนน และการจัดทำรูปเล่ม 250 คะแนน
ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างขึ้นมา การวิเคราะห์เนื้อหาใช้วิธีการชี้รอยคะแนนเป็นความถี่ของ
แต่ละหัวข้อเรื่อง เฉพาะการวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนใช้วิธีการให้คะแนน แล้วนำ
คะแนนมาหาค่าเฉลี่ย คณะผู้วิจัยร่วมกันอภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะ
ของแบบเรียนทุกเล่ม และผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมผลการอภิปรายแบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับ
นักเรียนชาวเขา แล้วเสนอผลการอภิปรายในรูปตาราง และการบรรยาย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชาวเขา ทั้ง
4 เล่ม มีเนื้อหา แนวคิด ครอบคลุมหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร ลักษณะเด่นของแบบเรียน

๑

ชุดนี้ คือ การให้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งวิธีการศึกษา สังเกต ค้นคว้า และทดลองทางวิทยาศาสตร์ แก่ผู้เรียน ซึ่งเหมาะสมทั้งในแก่นเนื้อหา วิธีการเขียน ตลอดจนการจัดทำรูปเล่ม ตามลักษณะของแบบเรียนที่ดี จึงเหมาะที่จะนำไปใช้เป็นแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขา ได้เป็นอย่างดี.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   A Content Analysis and Evaluation of Science Text-
                              books for Hill Tribe Pupils

Name   Mr. Somboon Poti-a

Thesis Advisor   Assistant Professor Ruchira   Supornpaibul

Department   Elementary Education

Academic Year   1978

ABSTRACT

Purpose :

The purpose of this research was to analyze and evaluate in content, concept and quality of Science Textbooks for Hill Tribe Pupils books one to four of the Department of Elementary Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

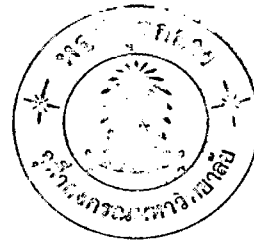
Procedures :

The tools for this research were (1) An Analytical Table of content of Science Textbooks for Hill Tribe Pupils, prepared by the researcher, based on a review of the content and concept derived from all the four curriculums, which were the Curriculum on Elementary Education of B.E.2503 (1960), Curriculum for Hill Tribe Schools of B.E.2508 (1965), Curriculum for Training Hill Tribe Teacher's Aids of B.E.2516 (1973) and Curriculum on Elementary Education of B.E. 2521

(1978). (2) A Score card consisted of three majors headings : Subject-matter Content 450 points, Methods 300 points and Physical and Mechanical Features 250 points totalling 1,000 points in all prepared by the team. The analysis of content was on the basis of scoring the frequency of each topic. The analysis of the quality of the textbooks was by averaging the points allotted. The researcher team had discussed the analysis of content, concept and quality of each subject-matter. The researcher collected the discussive result in order to evaluate the textbooks upon the content, concept and also textbook quality. The results were presented in tables with descriptive explanation.

Findings :

The results of this research revealed that all four Science Textbooks for Hill Tribe Pupils were well constructed and also covered all the four curriculums in content and concept the outstanding features of these textbooks were the scientific ways thinking and practicing with concentration on concepts and scientific skills. According to textbook quality, the average score for each book was excellent as well as Subject-matter Contents, Methods and Physical and Mechanical Features. In all respect it can be assured that the content was suitable for hill tribe pupils.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จ โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล คณบดีคณะครุศาสตร์ ได้กรุณาแนะนำหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ และการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ ได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ข้อคิดในการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต ได้ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในด้านวิธีการทางสถิติ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญชื้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์มุกดา เศรษฐบุตร ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ให้ประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณ อาจารย์นงลักษณ์ สิ้นสืบผล อาจารย์ณรุทธิ์ สุทธิจิต อาจารย์อรุณี สุขสุข อาจารย์เนาวรัตน์ แดงขี้ม อาจารย์ยุพา วัฒนะนิพัทธ์ อาจารย์แอนก เทพสุภรณ์กุล อาจารย์ไพบูลย์ อุบันโน และอาจารย์อัมพร ภูทรัพย์ ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี.

สมบุญ โพธิ์อะ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ความจำกัดของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
ศัพท์เฉพาะเรื่องและคำจำกัดความ	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
หลักสูตร	19
ความหมายและคุณสมบัติของแบบเรียนที่ดี	20
บทบาทและความสำคัญของแบบเรียน	22
วัตถุประสงค์ของแบบเรียน	24
ปัญหาเรื่องแบบเรียน	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26

3. วิธีดำเนินการวิจัย	39
การศึกษางาน	39
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	40
ตัวอย่างประชากร	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5. สรุปผลการวิจัย	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	112
ประวัติการศึกษา	192

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

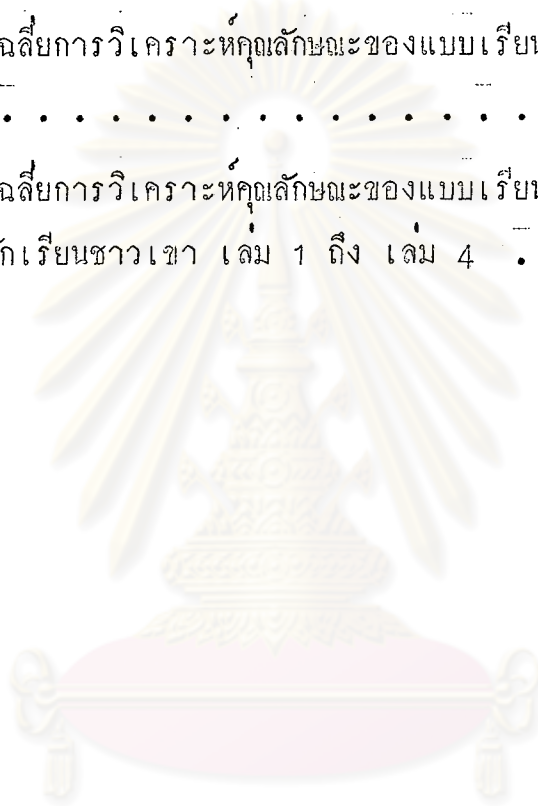
ตารางที่		หน้า
1.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต	46
2.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องพืช	47
3.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องสัตว์	49
4.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพืชกับสัตว์	51
5.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องเปลือกโลก	52
6.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ	53
7.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องปรากฏการณ์ธรรมชาติและ ลมฟ้าอากาศ	55
8.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องจักรวาลและอวกาศ	57
9.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องความร้อน แสงสว่างและเสียง	59
10.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องแรง	61
11.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องการใช้สารเคมี	62
12.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลง	64
13.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมภายในครอบครัว	65
14.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องบุคคลสำคัญที่ทำประโยชน์ ให้แก่ส่วนรวมทางค่านวิทยาศาสตร์	66
15.	ค่าความถี่ของเนื้อหาและแนวคิดเรื่องการใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ สำหรับแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	68

16. คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์ที่คุณลักษณะของแบบเรียนค่านี้อหาวิชา . . . 72

17. คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์ที่คุณลักษณะของแบบเรียนค่านี้อวิธีการเขียน . . . 76

18. คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์ที่คุณลักษณะของแบบเรียนค่านี้อการจัดทำ
รูปเล่ม 79

19. คะแนนเฉลี่ยการวิเคราะห์ที่คุณลักษณะของแบบเรียนนี้อย่าศาสตร์
สำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1 ถึง เล่ม 4 82

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย